

demski slikar. Knjiga je podijeljena na 5 poglavlja: pristup interdisciplinarnosti profesija, institucionalni uvjeti profesija, komunikacije među profesijama; vrijednosni vidovi profesionalne podjele rada i profesije između teorije i prakse.

Medicina je sve više zainteresirana i za interprofesionalnost i za interdisciplinarnost, tj. koordinaciju kooperirajućih disciplina jedne razine na osnovi njihovog zajedničkog koncepta na višoj razini apstrakcije. Stoga ne začuđuje da su od 30 autora četvorica iz zdravstvenih ustanova SRH: Arpad Barath (Sustav kreativnosti kao osnova za revalorizaciju i reklasifikaciju profesija), Josip Golčič (Koliko se razumijemo i obrađujemo u struci i izvan nje), Ljubomir Radovančević (Profesionalni etički kodeks transakcijskih analitičara) i Vladimir Gruden (Asocijacija filozofije i psihologije s psihoanalizom). Od liječnika je u diskusiji učestvovao i Branko Lang, a i drugi referati kao npr. onaj Ksenije Savin, govore o medicini: Priroda i funkcije profesionalne medicinske etike (na empirijskom materijalu istraživanja beogradskih lekara). Ove nove činjenice potkrepljuju moju raniju tvrdnju da je psihijatrija prva uplovila u interdisciplinarnosne vode. Naime trojica smo psihijatar učestvovali na tome savjetovanju, a i prisutnost osmorice psihologa među autorima potvrđuje blisku vezu s ovim područjem. Ostali autori, od kojih je najviše (9) sociologa govorili su o tehnologiji dijaloza; o parcijalnim mjerilima znanosti i znanstvenosti profesionalnog rada; o ulozi i dosegu pragmatičnih mjerila znanstvenosti u kontroli znanstvenih procesa; o osnovnim suvremenim pravcima pristupa znanosti; o problemu interdisciplinarne suradnje znanstvenika, njihovom interprofesionalnom usmjerenju; o dimenzijama jedinstva znanosti, o modernoj znanosti i mjerilima moderne tehnike, o povijesnim uvjetima današnjih dominantnih mjerila znanosti i tehnike; o elementima profesije: stupnju razvijenosti teorija i tehnika, monopola, vanjske prepoznatljivosti organiziranosti profesije, profesionalnoj etici, klasifikacijskom okviru, funkcijama i profesijama; o tipologiji profesija (odnosu između profesionalne birokracije i birokratske profesije), etc.

Interesantne su bile i teme: elementi i kriteriji za konstituiranje informacijske profesije; komunikacije u društvenim znanostima; komunikacija među profesijama i pohranjivanje informacija - prikaz jednog sistema iz područja rehabilitacije; interdisciplinarnost i znanstvena autonomija; tradicionalne profesionalne vrednote i odnosi profesija: deontologija sveučilišnih nastavnika, kuda ide naša profesionalna podjela rada, društvena evaluacija zanimanja; vještačenja i etika sudskih vještaka; monodisciplinarni fetišizam i monodisciplinarna svijest; sociologija i historija; futurologija - dijete mnogih društvenih nauka; interdisciplinarna istraživanja edukacije; problemi redefiniranja i reklasificiranja pedagogije; interdisciplinarnost u funkciji odgojno-obrazovnog procesa; problem interdisciplinarnosti između sociologije i pedagogije; potrebe mogućnosti i oblici suradnje inženjera i sociologa u industriji; organizacioni kadrovi: subjekti istraživanja organizacije i izvršavanja organizacionih projekata; jedna presuda iz 1828. godine; o elementima strukture Libreta, itd. Uz izbor iz diskusija objavljeni su i sažeci na engleskom kao i adresar autora. Knjiga će kao vrijedan prilog interdisciplinarnosti pomoći i medicinarima u određivanju našeg mjesta među znanostima kao i etičkim dimenzijama profesije liječnika.

Ljubomir Radovančević

ZVONIMIR PAUL ŠEPAROVIĆ (Ed.):

VICTIMOLOGY

- International Action and Study of Victims, Volume I, University of Zagreb, Zagreb,

"Zagreb", Samobor, 1988., str 207.

Knjiga predstavlja prvi volumen znanstvenih radova - teoretskih pristupa (općeniti dio) i dokumenata s Petog međunarodnog viktimološkog simpozija održanog u Zagrebu od 18. do 23. kolovoza 1985.

Nakon predgovora urednika Zvonimira Paula Šeparovića tiskan je uvodni dio s porukom Ujedinjenih nacija, te govorom pri otvaranju Simpozija, a potom u I. dijelu knjige, u ključnim predavanjima, prikazana je viktimologija kao međunarodna djelatnost i studija žrtava, zatim izučavanje žrtava u viktimologiji i pravu, istraživačke implikacije konfliktnih koncepcija u viktimologiji, te položaj žrtve u kriminalnom pravu i proceduri.

U II. dijelu ("Teoretska i koncepcijska izlaganja") prikazan je obrambeno usmjeren pristup kriminologijskoj teoriji, socijalni aspekt i teoretski model za razumijevanje viktimizacije i oporavka; zalaže se za redukciju nejasnoća koncepta viktimologije; opisane su metode istraživanja viktimizacije u Australiji i Evropi i kako prilagoditi američke metode evropskim budžetima. Uz to su dati i preliminarni rezultati istraživanja u Francuskoj i Švicarskoj.

Osim toga razmatra se i sraz viktimizacije i straha, kao i viktimološka istraživanja u Indiji. U referatu jugoslavenskog autora Boška Jakovljevića žrtve su svrstane po tipovima i dat je koncept viktimologije. Razmatra se i etički problem tretmana žrtve.

III. dio nosi naslov "Deklaracija Ujedinjenih nacija o žrtvama", te se pristupa tom dokumentu o žrtvama zločina i zloupotrebe moći, kao i narednim koracima pojedinačnih statusa i međunarodnih organizacija (Rezolucija Generalne skupštine 40/34).

IV. dio donosi dokumente Petog međunarodnog simpozija viktimologa: rezolucije, odluke članstva i opći Izvještaj (General Report, kojeg su sastavili profesori Geis, Chappel i Agepian). Izvještaj prikazuje sve najznačajnije priloge od definicijskih problema, preko istraživačkih rezultata, o službama pomoći, osobama visokog rizika stradanja (iseljenici, pripadnici manjina, nerođena djeca, turisti, djeca, stare osobe i dr.). Drugi dio zbornika (Volumen II) sadržavat će tzv. specijalni dio koji se tiče viktimizacije, pravosuđa i prevencije.

Slijedeći II. tom objelodanit će sadržaje o viktimizaciji, pravednosti i prevenciji, a sastojat će se od nekoliko znanstvenih radova stranih i domaćih autora – uvaženih viktimologa, referata o žrtvama i o kriminalno-

pravnom sudstvu. Druga grupa radova govorit će o prevenciji, politici i tretmanu, a treća o specifičnim problemima i o istraživačkom području.

S mnogih je strana potvrđeno da je cjelokupno znanstveno iznašašće svjetskog viktimološkog simpozija održanog u Zagrebu 1985. vrlo vrijedno. Simpozij je, npr. odlučio da treba sačiniti Rezoluciju koju je predstavio rodonačelnik viktimologije dr. Israel Drapkin kako bi se izbjegla nuklearna katastrofa. Sudionici simpozija također su odlučili da Međunarodni kodeks o kriminalu proglasi socio-ekonomske zločine na transnacionalnoj razini kao "zločine protiv čovječanstva".

Sve u svemu, knjiga koju prikazujem, izborom najvrednijih između 200 radova dostojno prezentira sve one najbitnije sadržaje razmatrane od strane oko 500 simpozijских sudionika iz 55 zemalja svih kontinenata. Ona je značajan korak u svjetskom širenju viktimološke misli i djelovanja.

Ljubomir Radovančević

Zbornik radova:

NASILJE U OBITELJI - DOMESTIC VIOLENCE, Jugoslavensko viktimološko društvo, Dubrovnik, 1988.

Izd. Pravni fakultet Zagreb, str. 200

U Interuniverzitetskom je centru postdiplomskih studija u Dubrovniku, 21 i 22. svibnja 1988. održan međunarodni skup o nasilju u obitelji. Knjiga predstavlja interdisciplinarni zbornik radova jugoslavenskih autora s tog workshopa. IV internacionalni skup o ljudskim pravima žrtava organizirali su Svjetsko viktimološko društvo i Sveučilište u Zagrebu. Poslije Predgovora i Uvoda Z. Šeparovića isti nas autor uvodi u problem svojim člankom "Nasilje u obitelji: pojave – uzroci – rješenja". Potom J. Brajša piše članak "Sistemska-cirkularno-odnosna